

og hvem borger os derfor —, hvad da? Vi havde da givet den nuværende Minister en vistnok stærkkommen Leilighed til at sige: Jeg trækker mig tilbage, og han vilde da staa med Palmer i Hænderne i en Sag, hvori han aldrig burde gjøre det; thi han gjør det i Virkeligheden ikke.

Sundbahl: Da jeg agter at stemme for Udvalgets Endringsforslag, men imod Loven i det Hele taget, skal jeg tillade mig at begrunde denne min Afstemning med nogle faa Ptringer. Jeg skal bemærke, at jeg har søgt ved denne Leilighed at holde enhver Betragtning af det Personlige, der kunde knytte sig til denne Sag, ude, saa at jeg betragter det Lovforslag, her er Tale om, ene og alene, saaledes som ogsaa dets Udtryk og hele Affattelse viser, som et almindeligt Lovforslag, som jeg anseer for at gaae ud paa Grundlæggelse af evangelisk-lutheriske Frimenigheder i Folketirken. Det er betegnet som et Tillæg til Loven om Sognebaands Løsning af 4de April 1855. Jeg mener imidlertid, at Forbindelsen med Loven af 4de April 1855 om Sognebaands Løsning ikke er ganske nærliggende; der vil fremkomme et meget forskjelligt Complex af Tilstande efter dette Lovforslag og efter hvad der vilde kunne fremkomme ved Loven om Sognebaands Løsning. Den væsentligste Forskjel, der vil fremkomme, er den, at der ifølge dette Lovforslag vil fremkomme nye Menigheder; det er ikke Tilfældet efter Loven af 4de April 1855; der kunne Menighedsmedlemmer, hvis de løse Sognebaand, stille sig ud af Forbindelsen med den Præst, som de hidtil have forteret under, men der dannes ikke derved Frimenigheder paa Grund af, at de skulle løse Sognebaand til en Præst, der er ansat iforveien i en anden Menighed. Deri ligger en meget væsentlig Forskjel mellem den Tilstand, som vil kunne komme til at finde Sted efter dette Lovforslag, og den, som vilde kunne komme til at finde Sted efter Loven af 4de April 1855. Denne Forskjel er efter min Mening af en saadan Betydning, at den Tilstand, der vilde fremkomme efter dette Lovforslag, vilde jeg ikke kunne kalde for en Udvikling af Folketirkens Tilstand, af Folketirkens Forhold, men derimod for en Undtagelse

fra Folketirkens Forhold. Det er efter min Anskuelse meget væsentligt, at saavel dette Lovforslag som ogsaa de Andragender, der foreligge, netop gaae ud paa, at Frimenigheder, der stiftes, skulle indlemmes i Folketirken. Nu er Folketirken Reglen, og disse Frimenigheder vilde blive Undtagelser; Regel og Undtagelse ere to forskjelligte Ting. Jeg kan derfor ikke forsone mig med den Tanke, at disse Undtagelser skulde kunne bestaae i Folketirken, da de netop ere Undtagelser fra Folketirken. Jeg finder derfor, at der i saa Henseende er en Modsigelse tilstede af Begrebet om Folketirken. At Folketirken skulde indbefatte, hvad den nu er, og tillige indbefatte Undtagelser, vilde bevirke, at der i den vilde opstaae en Dobbelt-
hed, og jeg kan ikke antage, at det vilde være rigtigt at etablere en saadan. I de Andragender, der ere indkomne i Anledning af denne Sag, er der Udtryk som „Indlemmelse i Folketirken“ eller „gaae ud af Folketirken“ eller „at udvises af Folketirken“ o. s. v. Dette Udtryk: „at indlemmes i Folketirken“, er ikke udtrykkeligt brugt i Lovforslaget; derimod følger det ganske ligefrem af de Bestemmelser, som Lovforslagets § 2 indeholder, idet der siges at „den saaledes bannede Menighed er tilligemed dens Præst undergivet de almindelige Love og Forskrifter for Folketirken“, ligesom der ogsaa, naar det siden hedder, at disse Menigheder og Præster skulle underkastes det stedlige Tilsyn af Provst og Biskop. Deri ligger, at de skulle vedblive at være i Folketirken, skjøndt de ere og maae være Undtagelser fra Folketirken, og jeg kan ikke nægte, at det forekommer mig ogsaa besynderligt, at Provst og Biskop i Folketirken skulle, som Provst og Biskop i Folketirken, fungere i Frimenigheder, som ere noget ganske Andet end Folketirken, som netop ere Undtagelser fra Folketirken. Som Følge af den Maade, hvorpaa jeg saaledes betragter disse Forhold, kan jeg ikke ansee det for rigtigt, at der for Tiden gives en saadan almindelig Lov om evangelisk-lutheriske Frimenigheder i Folketirken, hvorved de indordnes i denne. Men derimod antager jeg, at de factiske Forhold, der finde Sted, ere af en saadan presserende Beskaffenhed, at der maae gjøres Noget, og, forsaavidt dette jo vel kun vil kunne stee ad Lovgivnings-